

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Πληροφορίες: Φ. Γκίκα
Τηλέφωνο: 213 151 353
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:489

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοινοποίηση:
1.Πίνακας Διανομής
2.Σωματείο Οικογενειών Ενόπλων Δυνάμεων
email:soed2021@gmail.com

Θέμα: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ.1855/14-5-2025 Αναφορά»

Σε απάντηση της ανωτέρω Αναφοράς, κατά λόγο αρμοδιότητας σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 37 του ν. 3996/2011 (Α' 170), όπως ισχύουν, προβλέπεται η συνταξιοδότηση γονέων και αδελφών απόμων αγάμων με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, οι οποίοι δεν εργάζονται και δεν νοσηλεύονται σε ιδρύματα με δαπάνη ασφαλιστικού ή άλλου δημόσιου φορέα, καθώς και συζύγων αναπήρων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, εφόσον έχουν διανύσει τουλάχιστον δεκαετή έγγαμο βίο, ασφαλισμένων στους πρώην φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με τη συμπλήρωση α) 7500 ημερών εργασίας (ή 25 ετών πραγματικής ασφάλισης) και β) του 62^{ου} έτους της ηλικίας που ισχύει από 01.01.2022 και εφεξής (άρθρο 2 παρ. Ε', υποπαρ. Ε3, περιπτ. 2β του ν. 4336/2015 (Α' 94) περί θέσπισης από 19.08.2015 ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, προοδευτικά αυξανόμενου από το 55^ο έτος έως το 62^ο που ισχύει σήμερα).

Οι συγκεκριμένες διατάξεις έχουν θεσπιστεί, κατά παρέκκλιση του γενικού νομοθετικού πλαισίου, για την προστασία της οικογένειας και ειδικότερα για τη στήριξη και προστασία των απόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 21 του Συντάγματος. Εξάλλου, στην υπ' αριθ. 390/2014 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του ΝΣΚ, η οποία έγινε αποδεκτή από τον αρμόδιο Υπουργό, αναφέρεται ότι οι υπηρεσίες του e- ΕΦΚΑ οφείλουν, στο πλαίσιο των διοικητικών ελέγχων που, κατά καιρούς, γίνονται για τη νόμιμη καταβολή των χορηγούμενων συντάξεων βάσει του άρθρου 37 του ν. 3996/2011, να προβαίνουν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες, προκειμένου να διαπιστώνουν, εάν πληρούνται όλοι οι όροι και οι προϋποθέσεις που ο συγκεκριμένος νόμος θέτει. Μία εκ των προϋποθέσεων που ο νόμος ορίζει για τη συνταξιοδότηση των συζύγων απόμων με αναπηρία, είναι, όπως προαναφέρθηκε, το ποσοστό αναπηρίας να ανέρχεται σε 80% και άνω.

Β. Με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν.3863/2010 (Α' 115), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του ν. 4331/2015 (Α' 69), από 1.9.2011 δημιουργήθηκε το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), με σκοπό την εξασφάλιση της ενιαίας υγειονομικής κρίσης όσον αφορά στον καθορισμό του βαθμού αναπηρίας των ασφαλισμένων όλων των ασφαλιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου. Με την παρ. 7 του ίδιου άρθρου, από 1.9.2011 καταργήθηκαν όλες οι άλλες Επιτροπές πιστοποίησης αναπηρίας που λειτουργούσαν στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, στις νομαρχίες και το Δημόσιο, εξαιρουμένων των αναφερομένων στην εν λόγω διάταξη επιτροπών, στις οποίες περιλαμβάνονται οι Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), η Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή της Ελληνικής Αστυνομίας και η Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή του Πυροσβεστικού Σώματος, οι οποίες εξακολουθούν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν. 4961/2022 (Α' 146), κάθε αίτημα για συνταξιοδοτικές, επιδοματικές, κοινωνικές και οικονομικές παροχές ή κοινωνικές υπηρεσίες που προβλέπονται από τη νομοθεσία για τα άτομα με αναπηρία εξετάζεται μόνο μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης της αναπηρίας, ενώ με το άρθρο 103 του ίδιου νόμου καθιερώθηκε νέα διαδικασία πιστοποίησης αναπηρίας από τις πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες Υγειονομικές Επιτροπές που υπάγονται στο Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.). Οι Υγειονομικές Επιτροπές ΚΕ.Π.Α. οφείλουν να αποφαίνονται αιτιολογημένα, με πληρότητα και σαφήνεια για όλα τα ζητήματα ιατρικής φύσης που αφορούν στο είδος της πάθησης, τον βαθμό αναπηρίας που αυτή επιφέρει στον αιτούντα, καθώς και την εκτιμώμενη διάρκεια τεκμηριώνοντας την υγειονομική τους κρίση, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (Ε.Π.Π.Α.), σε συνδυασμό με τις γενικές ή ειδικότερες διατάξεις πιστοποίησης αναπηρίας, όπως είναι ο Πίνακας των μη αναστρέψιμων παθήσεων για τις οποίες η διάρκεια της αναπηρίας καθορίζεται επ' αόριστον (Β' 4348/25.07.2024) και ο Πίνακας των παθήσεων που χαρακτηρίζονται χρόνιες αποκλειστικά για τις ανάγκες του ν.2643/1998 (Α' 220). Βάσει της νομοθετικής εξουσιοδότησης της παρ. 2 του άρθρου 109 του ν. 4961/2022 εκδόθηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), ενώ με το άρθρο 112 καταργήθηκε κάθε διάταξη, γενική ή ειδική, που είναι αντίθετη στις προβλέψεις του νόμου αυτού.

Γ. Βάσει των ανωτέρω, για την πιστοποίηση της αναπηρίας συγγενών των προσώπων (ασφαλισμένων) που αιτούνται συνταξιοδότησης βάσει των διατάξεων του ν. 3996/2011 (Α' 170) (που εφαρμόζονται για τους λοιπούς, πλην Δημοσίου και ΝΑΤ, φορείς ενταχθέντες στον e- ΕΦΚΑ), αρμοδιότητα έχουν μόνο οι Υγειονομικές Επιτροπές ΚΕ.Π.Α. Οι αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές των Ενόπλων Δυνάμεων (ΑΣΥΕ, ΑΝΥΕ, ΑΑΥΕ) εξακολουθούν να λειτουργούν, ασκώντας τις αρμοδιότητές που τους έχουν ανατεθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 7-14 του ν.δ. 1327/1973 (Α' 16). Οι εν λόγω αρμοδιότητες αφορούν κατά κύριο λόγο την κρίση της σωματικής ικανότητας και της υγειονομικής καταλληλότητας των στρατιωτικών, καθώς και τον προσδιορισμό του ποσοστού αναπηρίας των μελών της οικογένειας των στρατιωτικών, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 2 του π.δ. 62/2023 (Α' 114), σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 3863/2010 (Α' 115), το άρθρο 16 του ν. 1798/1988 (Α' 166) και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτών, καθώς και για κάθε θέμα που αφορά στην εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας περί υγειονομικής περίθαλψης, συνταξιοδοτικών, επιδοματικών, κοινωνικών και οικονομικών παροχών ή απαλλαγών των στρατιωτικών και των μελών των οικογενειών τους. Επιπλέον, αποκλειστικά η ΑΣΥΕ εξετάζει και γνωματεύει επί της υγιεινής καταστάσεως, της σωματικής ικανότητας και συνταξιοδοτικών υποθέσεων υπαλλήλων του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.δ. 1327/1973 (Α' 16).

Σημειώνουμε δε ότι τόσο τα ΚΕΠΑ όσο και οι Υγειονομικές Επιτροπές των Ενόπλων Δυνάμεων εφαρμόζουν τον Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστών Αναπηρίας, ωστόσο, κατά τα λοιπά η λειτουργία τους διέπεται από διαφορετικό θεσμικό πλαίσιο και εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς.

Δ. Σημειώνεται ότι με την υπ' αριθ. πρωτ. 91812/19.10.2023 (Β' 6264) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η οποία ακολούθως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. πρωτ. 98036/08.11.2023 (Β' 6573), 51577/24.11.2024 (Β' 6739) όμοιες αποφάσεις και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ. 54403/20.12.2024 (Β' 7566) απόφαση, συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας (Ο.Ε.) με σκοπό την επανεξέταση των υφιστάμενων διατάξεων και τη θέσπιση νέων ενιαίων κανόνων για όλες τις συντάξεις αναπηρίας του e-ΕΦΚΑ. Η Ο.Ε. έχει αναλάβει το έργο: α) της χαρτογράφησης των υφιστάμενων κανόνων και προϋποθέσεων για όλες τις συντάξεις αναπηρίας όλων των εντασσόμενων στον e-ΕΦΚΑ Φορέων και Κλάδων, συμπεριλαμβανομένων του Δημοσίου και του ΝΑΤ, β) της εισήγησης πλέγματος νέων ενιαίων κανόνων για όλες τις συντάξεις αναπηρίας, προς θέσπιση και γ) της κοστολόγησης και οικονομικής αποτίμησης του πλέγματος των προτεινόμενων νέων ενιαίων κανόνων. Κατόπιν της δημοσίευσης της ως άνω απόφασης, η Ο.Ε. συνεδρίασε για πρώτη φορά στις 2.2.2024 υπό την προεδρία του Γενικού Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Συνολικά έχουν πραγματοποιηθεί δεκατρείς (13) συνεδριάσεις με την πιο πρόσφατη να λαμβάνει χώρα στις 28.08.2025. Η ομάδα θα ολοκληρώσει το έργο της με την υποβολή σχετικού πορίσματος προτάσεων ενοποίησης των διατάξεων αναπηρίας. Το θέμα της αναγνώρισης από τον e-ΕΦΚΑ της ισχύος των γνωματεύσεων περί αναπηρίας που εκδίδουν οι Υγειονομικές Επιτροπές των Ενόπλων Δυνάμεων (ΑΣΥΕ, ΑΝΥΕ, ΑΑΥΕ) επί ίσοις όροις με τις Υγειονομικές Επιτροπές ΚΕ.Π.Α. για τη συνταξιοδότηση των συζύγων αναπήρων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω από οποιονδήποτε φορέα συνταξιοδότησης, ήδη εξετάζεται στο πλαίσιο λειτουργίας της ως άνω Ο.Ε. και είμαστε σε αναμονή του σχετικού πορίσματος.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και η Κυβέρνηση γενικότερα αποδεικνύουν με πράξεις ότι αναζητούν λύσεις για την αποτελεσματική στήριξη των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους. Πρόσφατα ψηφίστηκε ο ν. 5195/2025 (Α' 73), ο οποίος ρυθμίζει υγειονομικά θέματα των Ενόπλων Δυνάμεων και περιλαμβάνει μία σειρά ευεργετικών ρυθμίσεων στο πεδίο της υγειονομικής περίθαλψης και της προνοιακής στήριξης, ιδίως σε οικογένειες ατόμων με αναπηρία. Το ίδιο θα πράξουμε και εν προκειμένω, όχι όμως αυθαίρετα αλλά κατόπιν εμπειριστατωμένης μελέτης του θέματος, προκειμένου να δοθεί η βέλτιστη λύση που θα διασφαλίζει την ισονομία και την ακεραιότητα της κρίσης αναπηρίας.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ANNA EYΘYMIΟΥ

Πίνακας Διανομής:

- Βουλευτής κα Αικ. Σπυριδάκη
- Βουλευτής κ. Εμμ. Χνάρης
- Βουλευτής κα Παν. Γρηγοράκου
- Βουλευτής κ. Π. Χρηστίδης

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υφυπουργού